

# Erindringer fra et fortryllet sted

Samira Jamouchi  
versjon 02.06.2025

Midt mellom en nedskrevet historie, eller et essay, og en visualisering som materialiserer ullfibrene som en forbindelse mellom det ytre og det indre, mellom steder og tider. Med noen (begrep)grep(er) om å spre finurlige og fantasifulle innledninger med ord og setninger.

## Ullaktige handlinger

Et mykt, ullaktig mellomrom for kroppens sanser. I tillegg tilfører jeg ordenes mulig mangfoldige tolkninger for leseren. Handlinger og gester kombinert med et skrått blikk på fibrene som transformative og transformbare ting, en måte å forstå det essensielle i en sammenhengende visjon om et mer sammenkoblet samfunn. Jeg tar i bruk og tilpasser en dypt forankret tilnærming til materialkunnskap, kjent som en av de eldste tekstilteknikkene i verden. Et håndverk som har vært gjennomført i tusenvis av år som kollektiv handling i kraft av det krever flere hender til å skape livsviktige eller store gjenstander i ugjestmild områder. Som for eksempel sjøvotter i Norge: En viktig del av fiskerdrakten da arbeidsvotter beskyttet hendene mot kulde, skader og kutt fra fiskeriredskaper og kniver. Eller yurt (telt) brukt av nomader i de langstrakte områder av stepp på høy høyder i Mongolia.

## Tilbakeblikk på «Sensory reminiscence»

I min siste utstilling «Sensory reminiscence. Re-encounter with wool and clay» (mai-september 2025 ved Contemporary Art Museum i Quinta da Cruz i Portugal) kombinerte jeg ull og leire. Begge er naturmaterialer med lange håndverkstradisjoner kjent i flere tusen av år i flere deler av verden. Råmaterialet som ull inneholder organiske aspekter som inviterer meg inn i sitt ikke-homogene tekstur, bestående av både myke og grove fibre. Der fine, myke og luftige bunnhår og grovere, strid, lange dekkhår tilføyes i samme hånd og håndtering av fibrene. Rå ull inviterer meg til å se kvaliteter som blir oversett. Selve ulltoving er også forskjellig fra veving. Veving krever en regelmessig og repeterende bevegelse med tråder som perpendikulære forbindelser mellom reinslag og renning. Ulltoving er mer eventyrlystent. Det utfører ikke samme streng og repeterende regelmessighet. Ulltoving er transformasjonen av løse fibre til en organisk abstraksjon. En overflate, uten bestemt midtpunkt, retning, eller rett og vrang side, som inviterer øyet til å se og hånden til å føle et ikke-monotont visuelt landskap og taktil overflate.

## Samhold mellom dyr og menneske

«I dag går sauer i Norge stort sett fritt på utmarksbeite hele sommeren, med tilsyn et par ganger i uka» (Anna Blix i SNL). Jeg har hørt at, for en tid tilbake i Norge, sauen var spredt rundt i mange deler av landet og sauen var hjørnestein for bygdesamfunnet. Nå er den samlet på færre og større gårdsbruk og at beitemark har blitt redusert. Det er også slik i dag at ullen fra sauen ikke brukes til tross for de mange kvaliteter den har. Ullen er en bærekraftig og biologisk nedbrytbar naturfiber. Den er slitesterk med god elastisitet (kan strekkes uten å ryke). Ullen isolerer både mot kulden og varmen, er fukttransporterende og har den egenskap av å være naturlig luktmotstandsdyktig. I tusenvis av år har sauer føret oss og kledd oss med ullen sin. Mennesker endret bomønster fra omstreifende jegere og samlere til fastboende når de begynner å domestisere dyr. Som blant annet sau i Midtøsten

for ca. 10.500 år siden. Sauen kom sannsynligvis til Norge for 5-6000 år siden. Vi også, menneske, har vandret på jordkloden.

Min tidligere rominstallasjon «Vandring» bestående av 8 elementer av 5 meter høye myke skulpturer strikket med ull ble stilt ut for første gang i 2005 på Tricotagefabrik i Salhus.

Fabrikken ligger nord for Bergen og var hjørnesteinsbedrift for hele bygde, mens den var i drift fra 1859 til 1989. Ull jeg brukte var rå ull jeg kjøpte i Marokko, spunnet for hånd av en eldre man som hadde en butikk full av rå ull som få var interessert i. Alle landene som jeg har en nærtilknytting til gjennom mine forfedre, hjemme by og bosted har lite bruk for rå ull som naturmateriale. Bondegjetere jeg treffer forteller at de kaster ullen fordi det er lite å tjene på den. Særlig den ullen jeg liker best, i svart, brun eller grå farger. Det vil si den som har andre farger enn hvit. Fordi akkurat denne ullen er vanskelig å farge med for eksempel blå eller rød. Jeg tenker at ullen naturlig farger er også en kvalitet som forbinder oss til den naturlige verden vi er en del av.

#### Forbindelser til verden

Å vie seg helhjetet til toving av ull rommer mer enn tekniske ferdigheter og finmotorikk.

De mange måtene kultur formidler sansing på kan åpne for (til)koblinger til våre forfedre, til steder og tidsepoker i både nær og langstrakts avstand når det gjelder tider og plasser.

Ulltoving vekker sanselementer som kan ansees som elementær, som kan også ansees fraværende når vi glemmer å være. Bare det «å være». Eller være oppmerksom på når vi engasjere flere sanser gjennom bruk av naturmaterialer som ull varmt vann. Når fargene endres når de er tørre eller våte. Når løse fiber forvandles til en sammenfiltrede tekstil. Når lider av å gni, rulle og trække på ull resonerer i rommet. Når duften av faste og flytende elementer inntar rommet og pusten inn i lungene. Når proteiner fra dyret (sau) møter proteiner av mennesket hud. Når teksturen fra ullfibrene ser ut like menneskehår. Når hele kroppen finner resonans i en handling som kobler oss til deg/meg/de/vi/verden.

Forbindelser til verden oppstår. Det er som om erindringer fra et fortryllet sted skapes. Jeg tenker/føler at Moster amfi og jeg er fra/in/med/av samme økologi.